

[Svend Haugaard.]

må investere på et realistisk grundlag, og det vil sige, at der skal være en passende afskrivningstid og et passende befolkningsgrundlag, for at man kan investere i de ting, jeg her har nævnt. Derfor må det i hvert enkelt tilfælde blive en afvejning af, hvor længe man kan regne med at der er et passende befolkningsgrundlag i vedkommende bygd. Denne afvejning er altså hidtil sket i Grønlandsrådets og i ministeriets kontakt med de grønlandske kommuner, og det er sket efter min mening på en vældig god måde og som nævnt i stor enighed. Derfor synes jeg, det er meget uhensigtsmæssigt, at man nu på anden måde vil gribe ind i denne sædvanlige form.

Min konklusion er da, at forslaget er helt overflødig, og jeg kan tilføje, at jeg synes også, at det ud fra den gode hidtidige praksis nærmest er lidt upassende, ikke mindst når man tænker på, at det for så vidt holder landsrådet udenfor.

Poul Dam: Jeg kan i mangt og meget tilslutte mig det, som de foregående ordførere har sagt, og blot tilføje om selve forslaget placering i hele Grønlandspolitikken, at man får en mærkelig fornemmelse af, at forslagsstillerne har ønsket at placere mere Grønlandsdebat i folketinget og skubbe Grønlandsrådet noget i baggrunden. I den anledning kan man lige mærke sig, at en af forslagsstillerne hørte til det mindretal i Grønlandsudvalget af 1960, som gik imod oprettelsen af Grønlandsrådet i den form, som det har fået. Jeg ved ikke, om der er en tanke bag det, eller det blot er et tilfælde.

I hvert fald forekommer forslaget mig, som det forekommer de andre ordførere og ministeren, forholdsvis betydningsløst, fordi det drejer sig om en detalje — tilmed en detalje, som allerede er under overvejelse og under meget frugtbar overvejelse i Grønlandsrådet, og som for øvrigt ligger allerede i teksten i betænkningen fra Grønlandsudvalget af 1960, hvor det udtrykkeligt siges, at den koncentrationspolitik, man tilstræber, bør tages op til overvejelse om nogle år, når man har set, hvordan udviklingen former sig.

Jeg er ikke i tvivl om, at der både på dette område og på en række af de andre områder, hvor udviklingen i Grønland er

blevet præget af G-60, er brug for at tage tingene op til ny behandling, og det sker jo også til stadighed i den løbende debat, sidst med Bent Jensens bog og med det foredrag, Bent Jensen forleden holdt for Christiansborgklubben af 1914. Samtidig med at der foregår en i øvrigt meget målbevidst og interesseret indsats i Grønland, har man glemt en række andre problemer, og der er en række andre problemer, der har vist sig at være langt større, end man troede. Først og fremmest de sociale problemer, eller man skulle måske snarere sige de socialpsykologiske problemer, som jo er blevet af et helt andet format, end man tidligere tænkte sig.

Jeg vil derfor i forbindelse med dette forslag rejse spørgsmålet, om tiden ikke snart er inde til at tage hele Grønlandspolitikken op til en kulegravning, på tilsvarende måde som man gjorde ved nedsættelsen af Grønlandsudvalget i 1960. Da var der gået 12 år, siden man nedsatte den store Grønlandskommission af 1948, og nu er der altså nær ved at være forløbet samme antal år igen.

Det arbejde, der gøres i Grønlandsrådet, og som jeg kun har en forholdsvis beskeden viden om, fordi jeg kun har siddet der ret kort dels som suppleant og nu som medlem, er jo et brudstykkearbejde, som for en hel dels vedkommende foregår om ikke skjult, så dog i hvert fald på det interne plan, som sådan noget arbejde må foregå på. Det forhindrer den store, brede, offentlige debat både i Danmark og i Grønland om, hvilken Grønlandspolitik der i virkeligheden bør følges i de kommende 10-15 år. Hele den fremskrivning af planerne, der sker igennem de løbende 5 års budgetter og igennem perspektivplanlægningen, er fortrinligt arbejde, men det laves på det grundlag, der er lagt én gang for alle, nemlig i Grønlandsudvalget af 1960, og der kunne være megen anledning til, at man tog dette grundlag op til en mere dybtgående behandling, end det kan ske i Grønlandsrådets regelmæssige møder.

Jeg tror, det her er meget vigtigt, at grønlænderne selv kommer med i arbejdet i en endnu højere grad, end det er sket i de tidligere kommissioner. Jeg ved nok, at investeringsplaner og alt andet, der foregår, udarbejdes i nøje samråd og i kontakt med både Grønlands landsråd og de enkelte kommunalbestyrelser og igennem Grønlandsrådet i kontakt med repræsentanter for